

Lezingen | Excursies | Agenda

Hierbij de excursies en evenementen, voor zover die nu bij onze Activiteitencommissie bekend zijn. Ga lekker mee, steek er wat van op en geniet van alle mooie (vogel) natuur om ons heen.

Zaterdag 5 oktober | 2019: Euro Bird Watch

Euro Birdwatch is een mega-trekvogeltelling, waarbij verspreid over Europa trekvogels worden geteld op telposten. Tijdens deze excursie volgen we een tijdje de vogel-trek vanaf de telpost op een hoog duin in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. De deelnemers zullen gewezen worden op de verschillende vliegbeelden en de specifieke roepjes van de doortrekkende soorten. Ook zal er uitleg gegeven worden op welke wijze de aantallen vogels in grote groepen worden geschat.

VERZAMELEN OM 8.30 UUR OP DE PARKEERPLAATS VAN RESTAURANT PARNASSIA, BLOEMENDAAL AAN ZEE. LET OP: BETAALD PARKEREN. DE TELPOST IS HALVERWEGE HET PARKEERTERREIN AAN DE OOST-KANT. EXCURSIELEIDER: EEF KIEFT.

Zondag 20 oktober | 2019 Tiengemeten

Tiengemeten is een autovrij eiland in het Haringvliet. Het beheer wordt gedaan door Natuurmonumenten.

Mogelijk zien we onder meer Bruine Kiekendief, Slechtvalk, plevieren, Paapje en Goudhaan. Ook de Zeearend wordt in deze tijd regelmatig waargenomen.

Eten en drinken meenemen want het is nog niet duidelijk of we de Herberg zullen aandoen. In het bezoekerscentrum is koffie te verkrijgen. Terugkeer in Haarlem is aan het eind van de middag.

Aanmelden via activiteitencommissie@vwgzkl.nl tot 10 oktober. Bij aanmelding graag je mobiel nummer doorgeven, ook of je wilt rijden en hoeveel passagiers je kunt meenemen.

VERTREK OM 07.45 VANAF PARKEERTERREIN BIJ DE IKEA AAN DE KANT VAN STATION HAARLEM-SPAARN-WOUDE. DE KOSTEN VOOR DE PONT ZIJN €6,- DE REISKOSTEN SVP AFREKENEN MET DE CHAUFFEUR.

Kraanvogels | Diepholzer Moor (D)

Omdat we niet tijdig een geschikt verblijf konden vinden hebben we de excursie uitgesteld naar het najaar 2020. Komend voorjaar komt er nadere informatie.

Voor de liefhebber is veel informatie over de kraanvogels (Duits) te vinden op www.bund-dhm.de

Zondag 3 november | Zuidpier van IJmuiden

Wat we kunnen zien is erg afhankelijk van het weer en de windrichting; november heeft winter- en trekvogels. Er zijn altijd Steenlopers en vaak Paarse Strandlopers, Oeverpiepers, misschien al Sneeuwgorzen, Jan van Genten (ver weg) en Bruinvis-sen.

VERZAMELEN BIJ ZUIDPIER, EINDPUNT BUS, IJMUIDEN AAN ZEE; START: 09.15 UUR.

EXCURSIELEIDER: PAUL VAN TRIGT.

Maandag 18 november | Lezing IJsvogels, de mooiste vogel van Nederland

Voor veel mensen zijn IJsvogels de mooiste vogels in ons land. Daarom vinden we het leuk dat de landelijke IJsvogelkenner Jelle Harder een lezing bij ons komt geven. IJsvogels hebben opvallend kobaltblauwe vleugels, rug en kop. IJsvogels vliegen razendsnel over het water en hebben bijnamen als 'blauwe schicht' en 'vliegende edelsteen'. Zie je een IJsvogel dan is je hele dag goed. Behalve over het uiterlijk van IJsvogels vertelt Jelle over het leefgebied, het broeden (met opmerkelijke resultaten!) en het voedsel zoeken. In de Gooi en Vechtstreek is gebleken dat je door het maken van broedwanden de vogels goed kan helpen. Dat heeft er voor gezorgd dat hier opvallend veel IJsvogels tot broeden komen. In 2017 zelfs 104 paar! Ook in Zuid-Kennemerland zijn broedwanden gemaakt.

In de presentatie krijgen we een beeld van IJsvogels in de omgeving van Haarlem, Noord-Holland en Nederland. Daarna wordt met wat voorbeelden duidelijk gemaakt hoe de mens IJsvogels kan helpen aan meer broedgelegenheid. De lezing is doorspekt met foto's van Nederlandse topfotografen en enkele korte video's. Na de pauze volgt een prachtige film van Cees van Kempen over IJsvogels in een stadse omgeving.

Jelle Harder is oprichter van de IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek. Het onderzoek aan IJsvogels doet hij al vanaf begin jaren negentig. Over het maken van broedwanden voor IJsvogels heeft hij een Handleiding gemaakt en een DVD in-

IJSVOGEL Foto: Ton Lansdaal

structiefilm. De zeer succesvolle Eerste Landelijke IJsvogeldag in Hilversum op 23-2-2019 werd door hem georganiseerd. Voor zijn natuurbeschermingsactiviteiten ontving Jelle een aantal prijzen/waarderingen en werd hij Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

AANVANG: 20:00 UUR, ZAAL OPEN OM 19.45 UUR

LOCATIE: HAARLEMMER KWEEKTUIN, KLEVERLAAN 9, 2023 JC HAARLEM

Woensdag 20 november | Uilenballenpluizen voor de wetenschap

Doe mee aan een nuttig en gezellig project: kom uilenballen pluizen. We doen mee aan een landelijk onderzoek naar de verspreiding van muizen en spitsmuizen en komen veel te weten over het menu van de Kerkuil. Na een korte introductie door Nico Jonker over het onderzoek en de pluiz techniek gaan we aan de slag. Ervaring is niet vereist, enthousiasme wel. Als je die hebt is het handig om een pincet, loep en een oude tandenborstel mee te nemen.

AANVANG OM 20.00 UUR IN DE HAARLEMMER KWEEKTUIN, KLEVERLAAN 9 TE HAARLEM

Zondag 24 november | Texel

Als het weer het toelaat gaan we op de fiets het eiland over, anders met de auto. Aanmelden via activiteitencommissie@vwgzkl.nl tot 17 november. Bij aanmelding graag je mobiele nummer doorgeven, ook of je wilt rijden en hoeveel passagiers je kunt meenemen en of je een fiets met of zonder versnelling wilt.

Vertrek om 07.45 vanaf parkeerterrein bij de Ikea aan de kant van station Haarlem-Spaarnwoude. De kosten voor de veerboot zijn € 37,- voor een auto (retour, incl. passagiers). Retourticket met een fiets: € 5,-. De vervoerskosten svp afrekenen met de chauffeur.

Streven is de boot om 9:30 uit Den Helder te nemen en de boot terug om 17:00 uur.

VERZAMELEN OM 7.45 UUR BIJ DE McDONALD'S, VLIETWEG TUSSEN HAARLEM-NOORD EN VELSERBROEK. EXCURSIELEIDERS: JOHAN STUART EN EEF VAN HUIJSSTEEDEN

Zondag 1 december | Samen vogelen: Elswout

Het hele jaar door blijft Elswout een prachtige plek voor vogels, maar ook om gewoon doorheen te wandelen.

VERZAMELEN OM 9:00 UUR INGANG ELSWOUT, ELSWOUTLAAN 14, 2051 AE OVERVEEN

EXCURSIELEIDER: MARTIJN KORTHORST

Zondag 15 december | Wieringermeer

We gaan met de auto naar de Wieringermeer op zoek naar Kleine- en Wilde Zwanen. Aan de oever van het IJsselmeer valt ook altijd wat te beleven mogelijk zien we zaagbekken en Nonnetjes.

Eventueel kunnen we het Robbenoordbos bezoeken of doorrijden naar de Waddenzeekust bij Den Oever.

We vertrekken om 08.00 uur en komen in de loop van de middag weer terug. De reiskosten verrekenen met de chauffeur.

Aanmelden via activiteitencommissie@vwgzkl.nl tot 7 december. Bij aanmelding graag je mobiele nummer doorgeven, ook of je wilt rijden en hoeveel passagiers je kunt meenemen.

VERZAMELEN OM 08.00 OP HET PARKEERTERREIN BIJ DE IKEA AAN DE ZIJDE VAN HET STATION HAARLEM-SPAARNWOUDE. EXCURSIELEIDER: HANS LIMPER

Zondag 19 januari 2020 | Lage Vuursche en Eempolders: Kruisbekken en Kolganzen

We gaan wandelen in de bossen rond Lage Vuursche. De Grote Bonte Spechten zijn al begonnen hun territoria te bevechten. Mogelijk horen of zien we ook de Groene- of de Zwarte Specht. Zangvogels trekken in gemengde groepjes door het bos. We maken kans op Goudvinken en Kruisbekken.

Daarna rijden we naar de Eempolders. Dit moment van het jaar zijn die bezet door grote groepen Brandganzen en Kolganzen. Die gaan we afspeuren op zoek naar andere soorten.

De excursie wordt geleid door de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken.

Aanmelden t/m 12 januari 2020 via activiteitencommissie@vwgzkl.nl. Geef dan ook op of je vervoer aanbiedt en voor hoeveel personen, of dat je mee wilt rijden. Vermeld ook svp je telefoonnummer.

VERTREK OM 7:45 VANAF DE PARKEERPLAATS BIJ DE IKEA AAN DE KANT VAN HET STATION HAARLEM-SPAARNWOUDE.

START OM 9.00 UUR BIJ DE PARKEERPLAATS VOOR CAMPING 'DE ZEVEN LINDEN', ZEVENLINDENWEG 4, BAARN. EINDTIJD ROND 14.00 UUR. KOFFIE EN BROOD MEENEMEN.

EXCURSIELEIDER: WOUTER ROHDE

‘Van de stille zee en de Zomertortel’

Verslag van de vogelreis die de VWGZKL maakte naar de Sommevallei in Frankrijk, mei 2019

Het verslag zal ongetwijfeld hiaten vertonen, en er zullen soorten niet genoemd worden. De soorten die wel genoemd worden, komen uit de lijsten die onder de deelnemers zijn verspreid. Deze lijsten bevatten alle soorten die gezien zijn per dag en gebied. Ik heb geprobeerd deze lijsten zoveel mogelijk aan te houden. Het is in hoge mate mijn beleving geweest, waar ik verslag van doe.

Om mee te beginnen: de bedankjes aan de organisatoren. De vaste kern Eef van Huijssteeden, Johan Stuart en Eduard Hoek, aangevuld met Annemieke Huneker als Frankrijk specialiste. Het was opnieuw goed geregeld, een gedegen programma met mooie fascinerende gebieden, dat bleek eens te meer. Dat is fijn, het geeft rust. Niet aflatend enthousiasme in het waarnemen en het uitleggen doen de rest. Maar het moet gezegd worden dat zo links en rechts de kennis flink aan het toenemen is, waardoor de excursies sneller lijken te gaan. Alsof meer tijd overblijft voor het echte genieten. Want dat was het.

De plaats van bestemming was Camping Domaine du Château Drancourt, Estrébœuf in Picardië; op een mooi ruim bemeten terrein met chalets en met genoeg plek voor de kampeerders. Het was er stil. Absoluut geen bezwaar, want de eerste nacht op enige afstand klonk de roep van een Kwartel, een nacht later bevestigd door Eef.

Vogelen met een grote groep blijft een gewaarwording, is eigenlijk nooit op het scherpst van de snede, dat kan ook niet, daar zijn de reisjes niet voor bedoeld. Soorten jagen is een net andere tak van sport. Dat er veel gezien wordt blijft overigens wel een beetje de sport: we houden lijstjes bij met records.

Donderdag 16-5: Reizen en Drancourt, Estrébœuf

Beethoven is dood, ik hoop door ouderdom. Hij was de Merel in mijn tuin die jaren lang mijn dag begon met een frase uit Beethovens vijfde, de meest bekende frase uit deze symfonie. Nu word ik gewekt door het kwetteren van de sinds kort terug gekeerde Huismussen rondom mijn huisadres. Daar begint het voor mij; het bepaalt zomaar het begin van mijn dag. Vaak te vroeg, maar alles is beter dan gewekt worden door het klagelijke gepiep van jonge Meerkoeten.

Altijd met te weinig slaap, de zenuwen hebben voor de reis, heb ik alles bij me - ja, alles bij me en meer -, is het druk onderweg - ja het was druk onderweg -, zijn mijn reisgenoten te pruimen - ja, die waren dat-, is de locatie oké -ja! Ontspannen weg gaan, het blijft lastig.

Eduard werd thuis opgepikt, op station Heemstede-Aerdenhout reisgenote Janneke. Al snel ontstond de vraag, hoe in Estrébœuf te komen. Luister naar de vrouw en het zal goed komen, een wijze les voor twee oudere mannen die “de weg op hun duimpje kennen”. Ik koos voor Rotterdam, een eerste foute afslag aldaar en een kleine omweg gaf ons wel een blik op de Van Nelle fabriek, prachtig. In Frankrijk zelf, van België weet je dat Antwerpen een lastig obstakel kan zijn, verliep het aan het einde van de rit rommeliger dan verwacht. Toen werd definitief gekozen voor de dode stem van de navigatie van Janneke. We waren later dan verwacht. De traditie van onderweg elkaar treffen en een eerste locatie bezoeken werd uiteindelijk een wandeling vanaf onze locatie in Estrébœuf, Camping domaine du Château Drancourt.

Het is fijn om met een soort te beginnen die in onze contreien nog niet gewoon is: Orpheusspotvogel. Net als onze eigen Spotvogel, een imitator. Het maakt vrolijk, net als de rest van de zangers. Gehoord en gezien werden onder meer Grote lijster, Zanglijster, Veldleeuwrik, Cetti's Zanger, Kleine Karekiet, Tuinfluiter, Zwartkop, Grasmus, Geelgors, maar ook Groene Specht, Grote Bonte Specht en lange poten Ooievaar, Grote Zilverreiger, Blauwe reiger.

Gehoord en gezien vanaf de terrassen voor de Chalets: Grauwe Vliegenvanger en Zwarte Roodstaart, de laatste een prachtsoort, met die verschillende nuances zwart en (een beetje) wit in combinatie met z'n staart. Appelvink gaf acte de présence, evenals Goudhaantje. Later op de avond werd Bosuil genoteerd.

Vrijdag 17-5: La Bassée en Parc du Marquenterre

Onderweg naar La Bassée werd in een stoppelige akker een koppel Patrijzen gezien, altijd leuk, zeker met de gedachte in het achterhoofd hoe ze gegeten worden in la douce France. Bij onze eerste bestemming was het meteen raak: een prettige ontmoeting met de ook bij ons steeds algemenere soort, de Cetti's Zanger. Vooral door zijn zangstrofe meteen herkenbaar. Samen met een lawaaiige Tuinfluiter werd een bramenstruweel verdedigd.

Aan de andere kant van de weg, lekker oranje met een imponerende kuif was een

Koereiger goed zichtbaar. Het plasdras-gebied stond vol met steltlopers en wintervogels, veelal mooie maar ons bekende soorten: overvliegend en op z'n roep herkende Groenpootruiter, idem de Groene Specht met zijn klaterende lach. Tureluur, Kluut, Kleine Plevier, Kievit, Oeverloper, Lepelaar, Buizerd, Witte Kwikstaart, Rietzanger, Roodborst, Zanglijster, Merel, rare gast Koekoek, Knobbelswaan, Meerkoet, Waterhoen, Wilde eend, Kokmeeuw. Gewoon in een ander landschap, maar even leuk als thuis.

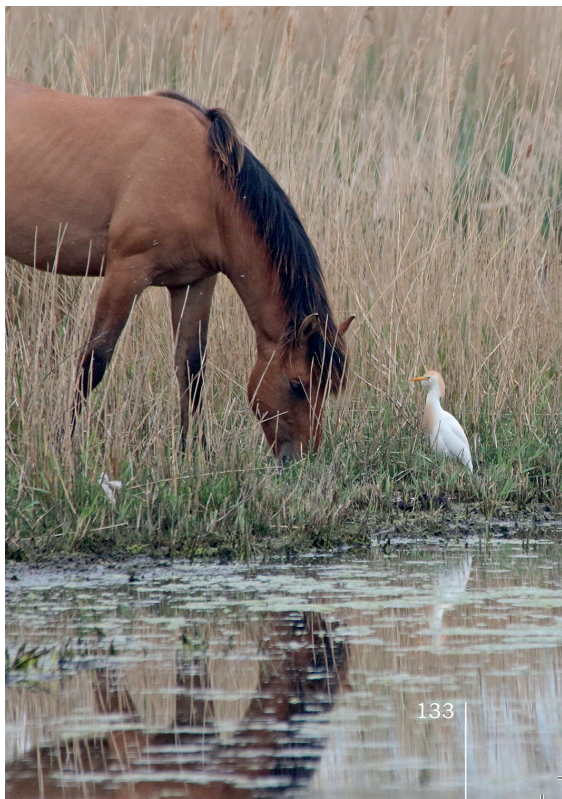
En dan, de Steltkluut. Dat is een vogel die alleen maar in het echt gezien dient te worden om te begrijpen dat het echt waar is. Een verschijning die vliegend meevalt totdat je de te dunne poten ziet waar geen eind aan lijkt te komen, en als het dan staat - het is wonderlijk - knikken de poten niet door bij het lopen en valt dat raar horizontaal geplaatste lijf er niet wiebelend af. Neen, en met die kleuren zit het ook al goed.

De grootste opdracht van de dag was een bezoek aan het vogelpark Parc du Marquenterre. Dat was leuk en een beetje gek. Het is een park, een avifauna park met echte wilde vogels, althans de meeste zijn echt wild en komen en gaan wanneer het ze uitkomt. Het koppel Wilde Zwaan, eerder wintergast dan een jaarvogel, verblijft daar permanent. *Toch even genoemd vanwege die prachtige roep.* In het begin van de wandeling redelijk hoog vliegende Zwartkopmeuwen, waarvan de witte vleugelpunten goed te zien waren en in het felle licht de koppen extra zwart leken. Hier vloog ook een Kwak langs. Omdat de groep uit elkaar viel in kleinere groepjes, volgt nu een kleine opsomming van wat er wel of niet gezien werd: Kleine Karekiet, Cetti's Zanger, Braamsluiper, Rietgors, Pimpel-, Kool- Staart- en Kuifmezen

Vlakbij de camping: **PATRIJS** in het veld. Kom daar hier eens om. Foto: Peter Pennock

KOEREIGER in het veld. Foto: Hans Limper

In **MARQUENTERRE** is alles ingericht om vogels te kunnen kijken. Foto: Peter Pennock

(de laatste zijn superleuk: geluid, kleur, dat koppie), Vink en Goudvink werden gehoord en gezien; op het water Kuif- en Tafeleend, Zwartkopmeeuwen, van de gron-
delaars Wilde-, Krak-, Slobeend, Zomertaling met zijn mooie ratel, Pijlstaart (het
bruin van de kop verlangt een plak chocolade bij de hand) en Smient. Rietvarken
Waterral was te horen; klein en luidruchtig was de Dodaars; neef Geoorde Fuut was
prachtig uitgekleurd, op verschillende plasjes aanwezig.

Samen met Jan ontdekten we een zingende Zomertortel. Lang niet gezien, werd wel
verwacht, en geleverd. Eerst op geluid, en dan volop in zicht als hij zijn baltsvlucht

Kolonie **ZWARTKOPMEEUWEN**. Foto: Johan Stuart

maakt vanaf een boomtop, een prachtig weerzien; later aan de kust opnieuw deze soort. Van de roofpieten waren Torenvalk, Boomvalk, Buizerd en Blauwe Kiekendief present. Mijn wandeling werd besloten met lange poten.

Van de lange poten Grote en Kleine Zilverreigers, Koereiger, Lepelaar en Ooievaar. Aan het einde van het rondje park kon een kolonie gezien worden vanuit een ruim bemeten kijkhut, met een soort tribune. Dacht je die weg, dan was het prachtig om al die soorten samen in één kolonie te zien broeden of voedsel zien aanvoeren voor de jongen. *Zullen er nazaten van onze Lepelaars tussen zitten, die naar ik meen toch begonnen zijn met in bomen broeden? Fascinerend. Een drankje en lekker even zitten met of zonder een tas vol souvenirs werd het bezoek beëindigd.*

Zaterdag 18-5: Le Hourdel, Cayeux sur Mer en L'hable d'Ault

Eb hebben we het niet zien worden. Dat is jammer. Een landschap zien ontstaan, omdat het leeggezogen wordt. Het moet nog mooier zijn dan de vloed datzelfde landschap te zien verzwellen. Van onze eigen Wadden kennen we de bewegingen van het getij maar al te goed. Het is mooi, soms spannend als je wadloper bent: een ervaring om droog te vallen en weer opgetild te worden als je op een boot zit. Ik zal het nooit willen missen, maar het blijft kabbelen als je het vergelijkt met de bewegingen in de monding van de Somme. Kilometers zandplaten, doortrokken door stromen, breed en diep met al flink kolkende watermassa's, soms smaller en beter begaanbaar voor de langpoten. Overal op de platen zie je meeuwen: Zilver-, Kleine en Grote Mantel-, Kok- en Zwartkopmeeuw), Aalscholvers, grote groepen rustende Scholeksters, Zilverplevieren of kleinere soorten als Drieteenstrandloper, Bonte Strandloper en min of meer alleen foeragerende Bontbekplevieren en andere kleintjes, die op die afstand niet meer herkenbaar lijken. Wel goed herkenbaar waren Wulp, Tureluur en Rosse Grutto, in kleinere groepjes. Overal liggen de Zeehonden: de Gewone (vele) en Grijs Zeehond (enkele). In de ondiepere kreken Kleine Zilverreiger (wat een soort is dat, zeker als er gejaagd wordt; vliegen is altijd paraderen: klein, statig, parmantig gele voetjes), subtiel met de lepelsnavel door het water raggende Lepelaars. Min of meer gewone soorten voor ons, maar in dat landschap?!

Ik hou van geluid, van de zee, dat repeterende ritme. Ik wist dat dit geluid er zou zijn, het trekt me onder meer over de streep om mee te gaan met zulke reisjes. Maar het was er niet, ja ergens ver weg, wij waren er, met onze gesprekjes; kreten, omwille van wat we zagen.

En toen begon het, even plotseling als verwacht, maar in stilte, omdat we op afstand stonden. De zee kwam terug, met snelheid. Dan sta je daar, overweldigd door die stilte, door het geweld van het water. Geen vogel gezien, terwijl het vol zat met vogels even voordat die zwelgpartij begon. Geweldig! En dan blijkt dat er wel geluid is, zomaar opeens het zacht koeren van de Zomertortel en het kwetteren van de Orpheusspotvogel of ineens herkenbaar de roep van Regenwulpen. En dan zijn ook de andere vogels terug; ik zie ze weer, groepen, groepjes, als Rosse Grutto. En het water onhoorbaar.

Voorafgaand aan dit spektakel zagen we op de hoger gelegen vlakte Paapje en Roodborsttapuit. De eerste als doortrekker, de tweede als broedvogel.

In het struweel bij de parkeerplaats onder meer Nachtegaal, Putter, Koekoek, Vink,

GELE HOORNPAPAVER Foto: Bert van der Kruis

Goudvink, en natuurlijk de Zomertortel, honkvast op zijn boomtop. Alles begeleidt door het gegier van de Gierzwaluwen, maar ook Oeverzwaluw en Boerenzwaluw foerageerden boven onze hoofden.

Cayeux sur Mer met enorme kiezelvelden doorlopend tot achter de zeereep. En daar stonden ze, met honderden tegelijk te bloeien, het moest even genoemd worden: Gele Hoornpapaver, ook bij ons inheems langs de kust voorkomend. Het geel bijna oranje, zo intens van kleur, zeldzaam fraai.

Over zee werden Jan van Genten gezien en ik meen Noordse Stormvogel; later die dag werden er vele gezien. Verder de kust volgende stuitten we op verschillende plasjes, als hoogwaterrustplaatsen fungerend. Daar prachtige kleine steltjes: Strandplevier, net even subtieler dan Kleine en Bontbekplevier, enkele exemplaren van Temmincks Strandloper en die soort die alles heeft als het moet gaan over de 'looks' Kleine Strandloper, opnieuw Bonte Strandloper en Drieteenstrandloper en een Kanoet die al aardig op kleur kwam. Het geluid van Grote Stern is alom aanwezig. Raar was de kruising Smient /Wintertaling. Van het kleiner spul dient Kneut, Tapuit met enkele stuks present, Roodborsttapuit, Gele Kwikstaart en zelfs een groepje Goudhaantjes (27) genoemd te worden.

KRIJTROTSEN bij L'hable d'Ault. Foto: Peter Pennock

L'hable d'Ault bracht Patrijs, Engelse Gele Kwikstaart, Roek, Zwarte Kraai, Kauw, Buizerd en het Smelleken, helaas niet zelf gezien.

Zondag 19-5: laatste dag

De laatste dag, dat betekende opruimen en nog een laatste stuiptrekking vogelen: een heel fijne werd het, voor de regen uit, perfect getimed. Opnieuw dat fenomenale schouwspel van het opkomende water op dezelfde plek, met dezelfde vogels. Natuurlijk eerst het vaste koppel Patrijzen in dezelfde akker, en voor het water weer opnieuw de Goudvink met zijn borst van waterverf, de Zomertortel in zijn eigen boomtop met zijn pronkvluchten, De Spotvogel.

Na het schouwspel van de opkomende vloed werd afscheid genomen van elkaar en de terugreis naar huis aanvaard. Zoals altijd kunnen we terugkijken op een mooi en fijn weekend, met leuke mensen, met hun verhalen, hun sores, het maakt het compleet. Er wordt alweer nagedacht over een nieuwe bestemming voor een volgende reis. De ambitie komt steeds een beetje hoger te liggen wat betreft de plannen. De plannen zullen in de Fitis kenbaar gemaakt worden, dus houdt de Fitis in de gaten en geef je op tijd op voor een volgende gelegenheid.

■ *Bert van der Kruis*